

Предание за превземането на Пловдив от султан Мурад

Едно от многочислените ни разказва следующото. Когато турците покорили Южна Тракия и когато избрали за своя столица Едирне, то султан Мурад изпроводил своят везирин Мустафа да покори и Пловдив, но везиринът не можал да изпълни волята на своят повелител, защото българските войски се защищали храбро. Под предводителството на своят войвода Никола (или Стояна) тия разбили турските сили и накарали ги да побягнат в Едирне. Когато султанът се известил за това произшествие, то събрал големи сили и повел ги сам против непокорният град. Султан Мурад повел със себе си и своята любима жена, която се наричала Мария и която била дъщеря на българският цар Шишмана (?). Дълго време султанът нападал на градът, но неговите усилия оставали напрасни, защото Пловдив се защищавал от отбор юнаци. Най-после Мурад намислил да употреби хитрост. Той изпроводил един гръцки поп да каже на българите, че ако му не отворят крепостните врата, то той ще да заколи под самите стени тяхната любима княгиня, т.е. своята жена. Българските боляри и градските свещеници се събрали и решили се да изпълнят желанието на султанът и да спасят своята княгиня; но в това време пристигнали няколко сръбски чети, които им дошли на помощ, и запретили им да отворят вратата. Султанът изпълнил своето заплашване, т.е. той отрязал със своите собствени ръце главата на своята жена пред очите на българските боляри, които гледали от крепостните стени. За да отмъстят на сърбите, които накарали султанът да убие тяхната любима княгиня, пловдивските боляри и свещеници отворили през нощта вратата и пуснали в градът турските войски. Сръбският лагер се намирал на онова място, което днес се нарича Бунарджик или Крали-Марков гроб. Болярите завели турските войски в сръбският лагер в онова време, когато съюзниците им още спяли. Султанът нападнал лично на заспалите юнаци, хванал ги в плен и заповядал да им отсекаат главите; а на пловдивските боляри и свещеници дал големи права и преимущества. [...]

Когато султанът се върнал от Бунарджик и когато влязъл в черковата «Успение», то видял че жената му, цяла и невредима, стои в олтарът и гледа на него из царските врата. Мурад се уплашил и побягнал из черковата, но жената му го стигнала и рекла му: «Ти погуби сръбските войводи, а техните синове ще да погубят тебе.» Когато царицата изрекла тия думи, то тутакси се изгубила. Мурад заповядал да се преобрази и тая черкова на джамия. Колкото пъти султанът влязъл в тая джамия да се моли, толкова пъти виждал пред себе си своята убиена жена, която си клатела главата и която му сочила с пръст към Сърбия. Мурад бил принуден да прегради черковата и да не гледа вече олтарът и своята страшна жена. Когато сичкото това било извършено, то невидимата ръка на царицата окачила над черковите врата свински бут, железен кръст и иконата на св. Богородица. Султанът заповядал да ги свалят и да ги хвърлят в Марица, но на другия ден тия изново били окачени на същото място. Сичкото това се повтаряло няколко пъти и султанът бил принуден да ги остави на тяхното място и да се върне в Едирне. Пророчеството на царицата се сбъднало. Известно е, че султан Мурад е бил убиен в своят лагер на Косово поле от сръбският юнак Милоша Обилича.

Любен Каравелов. *Събрани съчинения в дванадесет тома*. Том 4. София: Български писател, 1984, с. 402–404.